מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לתרגל את שלבי תהליך הכתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה עצמית
- להכיר ולהפעיל מילות קישור ושפה תיאורית בטקסט כתוב
- לזהות מבנה סיפורי (פתיחה, התפתחות, שיא, פתרון, סיום) וליישם אותו
- לכתוב סיפור שלם בהשראת משפט נתון, דמויות וסוגה

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – פרק 1 • גלגל הפתיחות: פתיחה, סוף ותפנית – היכרות עם הגלגל

- 1. ב – פתיחה, סוף, פתיחה+סוף יחד, או תפנית לאמצע
- 2. ב – לכתוב את האמצע שמחבר ביניהם
- 3. ג – 10

חלק ב' – פרק 1 • גלגל הפתיחות: פתיחה, סוף ותפנית – תרגול הגדרות

- 1. נכון – בגלגל יש בחירה של סוגה (כמו הרפתקה או מדע בדיוני) ושל שכבה (יסודי, חט״ב, תיכון).
- 2. לא נכון – אפשר לבחור באפשרות של 3 קלפים לבחירה.
- 3. נכון – תפנית היא אירוע בלתי צפוי שמשנה את מהלך העלילה.

חלק ג' – פרק 1 • גלגל הפתיחות: פתיחה, סוף ותפנית – זיהוי וסיווג

- 1. פתיחה
- 2. סוף

חלק ד' – פרק 1 • גלגל הפתיחות: פתיחה, סוף ותפנית – התאמת סוגות

- 1 – ג (סיפור עם תעלומה שצריך לפענח)
- 2 – ד (סיפור שקורה בעתיד או בחלל)
- 3 – ב (סיפור עם קסמים ויצורים דמיוניים)
- 4 – א (סיפור קצר עם מוסר השכל)

חלק ה' – פרק 2 • קוביות סיפור והר הסיפור – הבנה בסיסית

- 1. א – דמות, מקום ובעיה
- 2. ב – שלבי ההתפתחות של הסיפור מההתחלה עד הסוף

חלק ו' – פרק 2 • קוביות סיפור והר הסיפור – נכון/לא נכון והשלמה

- 1. נכון – באתר יש אפשרות לנעול קובייה ולהטיל שוב רק את השאר.
- 2. לא נכון – בהר הסיפור שישה שלבים: פתיחה, אירוע, הסתבכות, שיא, פתרון וסיום.
- 3. נכון – כל רצף תמונות באתר בנוי משלושה שלבים: התחלה, אמצע וסוף.

חלק ז' – פרק 2 • קוביות סיפור והר הסיפור – התאמה ויישום

- 1 – ב (הצגת הדמות והמקום בתחילת הסיפור)
- 2 – ד (משהו קורה ומניע את העלילה קדימה)
- 3 – ה (הבעיה הולכת ומסתבכת עוד יותר)
- 4 – ו (הרגע הכי מותח או מרגש בסיפור)
- 5 – א (הבעיה נפתרת)
- 6 – ג (סוף הסיפור אחרי שהכול נפתר)

חלק ח' – פרק 2 • קוביות סיפור והר הסיפור – יישום בדוגמה

- 1. משהו חשוב נעלם

חלק ט' – פרק 3 • מחסן מילים: קישור ושפה תיאורית – זיהוי קבוצות קישור

- 1. ב – לפתע
- 2. ב – סיבה
- 3. א – גמגם

חלק י' – פרק 3 • מחסן מילים: קישור ושפה תיאורית – שפה תיאורית ודימויים

- 1. נכון – היא מציגה ניגוד בין שני דברים
- 2. לא נכון – היא שייכת לקבוצת התוצאה

חלק י״א – פרק 3 • מחסן מילים: קישור ושפה תיאורית – השלמות וסיווג

- 1. שאל
- 2. מזג אוויר ואווירה
- 3. דימוי

חלק י״ב – פרק 3 • מחסן מילים: קישור ושפה תיאורית – התאמת קבוצה ודוגמה

- 1 – ג (לבסוף)
- 2 – ה (בנוסף)
- 3 – א (למרות ש)
- 4 – ב (היות ש)
- 5 – ד (על כן)

חלק י״ג – פרק 4 • מאגר המשפטים: סוגות ושכבות – מה יש במאגר

- 1. נכון – בדף מאגר המשפטים יש מסננים לכל הקטגוריות האלה
- 2. לא נכון – במאגר יש 300 משפטים
- 3. נכון – ליד כל משפט מופיע סמל 🔊
- 4. לא נכון – במאגר יש גם משפטי סוף וגם תפניות
- 5. נכון – יש תיבת חיפוש בדף המאגר

חלק י״ד – פרק 4 • מאגר המשפטים: סוגות ושכבות – התאמת סוגות

- 1 – ג (גילוי, חיפוש ומסע אל הלא נודע)
- 2 – א (תעלומה שצריך לפענח)
- 3 – ה (טכנולוגיה עתידנית וחלל)
- 4 – ו (קסם ויצורים דמיוניים)
- 5 – ב (עולם מתקופת העבר)
- 6 – ד (סיפור עם מוסר השכל)

חלק ט״ו – פרק 4 • מאגר המשפטים: סוגות ושכבות – ניתוח והשוואה

- 1. הרפתקה - המילים מפה ואוצר מרמזות על חיפוש וגילוי
- 2. דומות - שתיהן מציגות משהו בלתי צפוי שפותח תעלומה. שונות - אחת במרחב פתוח (חוץ) והשנייה במרחב סגור (בניין)
- 3. תשובה פתוחה - משפט קצר שמציג תעלומה או דבר מוזר שמעורר שאלה

חלק ט״ז – פרק 5 • מחברת כתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה – היכרות עם שלבי הכתיבה

- 1. ב – שלושה: מתכננים, כותבים, בודקים
- 2. ב – מתכננים דמויות, מקום, זמן, בעיה, שיא ופתרון

חלק י״ז – פרק 5 • מחברת כתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה – עובדות ומושגים

- 1. נכון – כך כתוב בכרטיס היציאה שבסוף המחברת
- 2. נכון – זהו אחד התנאים ברשימת הבדיקה בחלק ג'
- 3. לא נכון – התהליך בנוי כך שקודם מתכננים ואז כותבים

חלק י״ח – פרק 5 • מחברת כתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה – מתאימים ומסדרים

- 1 – ה (מי בסיפור ומה הן רוצות)
- 2 – ו (איפה זה קורה ומה רואים שומעים ומריחים)
- 3 – ד (מתי קורה הסיפור, בוקר או לילה, עבר או עתיד)
- 4 – ג (מה משתבש ומה הדמות צריכה להשיג)
- 5 – א (הרגע הכי מותח או מרגש בסיפור)
- 6 – ב (איך הבעיה נפתרת ומה השתנה)

חלק י״ט – חזרה מסכמת – שאלות סגורות על כל הפרקים

- 1. ב – תפנית לאמצע
- 2. ב – בעיה
- 3. ג – תוצאה
- 4. א – חלק א׳ – מתכננים
- 5. ב – שכבת גיל
- 6. ב – פתיחה, אירוע, הסתבכות, שיא, פתרון, סיום
- 7. א – תיאור רגשות
- 8. ג – שלוש

כרטיס יציאה – מה לחפש

- בדיקה שהתלמיד/ה מזהה את שלושת חלקי המבנה בסיפור שכתב/ה, לא רק מצהיר/ה עליהם
- ספירה בפועל של מילות קישור משלושה תפקידים שונים לפחות (למשל זמן, ניגוד, סיבה)
- איתור משפט קונקרטי בטקסט שמדגים חוש או דימוי, לא רק תיאור כללי

טיפים להפעלה:

- אפשר לפרוש את החוברת על פני 3-4 מפגשים: מפגש ראשון – פרקים 1-2 (השראה ותכנון), מפגש שני – פרק 3 (שפה), מפגש שלישי – כתיבה מלאה לפי פרק 5
- לתלמידים בחנ״מ מומלץ להשתמש במשפטים קצרים יותר ובדף העבודה בגרסת חנ״מ, ולפצל את משימת הכתיבה למקטעים קטנים
- לעולים חדשים כדאי לשלב את מחסן המילים הדו-לשוני לפני תחילת הכתיבה, ולהתמקד במשפטים פשוטים ללא ניקוד מורכב
- אפשר לסיים כל מפגש בכרטיס יציאה קצר כדי לבדוק הבנה לפני מעבר לפרק הבא

חוברת תרגול – פותחים סיפור · סוגרים סיפור

✍️ פותחים סיפור · סוגרים סיפור

חט״ב · עולים חדשים

תוכן החוברת

1. פרק 1 – גלגל הפתיחות: פתיחה, סוף ותפנית
2. פרק 2 – קוביות סיפור והר הסיפור
3. פרק 3 – מחסן מילים: קישור ושפה תיאורית
4. פרק 4 – מאגר המשפטים: סוגות ושכבות
5. פרק 5 – מחברת כתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת הזאת תתרגלו לכתוב סיפור, שלב אחרי שלב. עברו על הפרקים לפי הסדר. בכל פרק יש תרגילים קטנים וגם משימת כתיבה. קודם מתכננים, ואז כותבים.

📖 מילון קטן:

פתיחה	המשפט או החלק הראשון שמתחיל את הסיפור
סוף	המשפט או החלק האחרון שמסיים את הסיפור
תפנית	אירוע מפתיע שמשנה את כיוון הסיפור באמצעו
הר הסיפור	מבנה הסיפור: פתיחה, אירוע, הסתבכות, שיא, פתרון, סיום
מילות קישור	מילים שמחברות בין משפטים או רעיונות, כמו 'אבל' או 'לכן'
שפה תיאורית	מילים שמתארות בעזרת חושים, רגשות ודימויים כדי לצייר תמונה בראש
דימוי	השוואה בין שני דברים באמצעות המילה 'כמו', למשל קר כמו קרח
דיאלוג	קטע שבו דמויות מדברות זו עם זו, בדרך כלל במירכאות
סוגה	סוג הסיפור לפי תוכן, כמו הרפתקה, מתח או פנטזיה
שיא	הרגע הכי מתוח או מרגש בסיפור

1 חלק א' – פרק 1 • גלגל הפתיחות: פתיחה, סוף ותפנית – היכרות עם הגלגל

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה הגלגל יכול לתת לנו?

א) רק משפט פתיחה ב) פתיחה, סוף, פתיחה+סוף יחד, או תפנית לאמצע ג) רק משפטי תפנית

ד) רק משפטי סוף

2. מה צריך לעשות כשיש פתיחה וסוף ביחד?

א) לכתוב רק כותרת ב) לכתוב את האמצע שמחבר ביניהם ג) להעתיק את הפתיחה בלבד

ד) לבחור סוף חדש

3. כמה סוגות אפשר לבחור?

א) 5 ב) 8 ג) 10 ד) 12

2 חלק ב' – פרק 1 • גלגל הפתיחות: פתיחה, סוף ותפנית – תרגול הגדרות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אפשר לסנן את המשפטים בגלגל גם לפי סוגה וגם לפי שכבת גיל.	☐	☐
2	אי אפשר לקבל יותר ממשפט אחד בכל סיבוב של הגלגל.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	תפנית לאמצע נועדה להפתיע ולשנות את כיוון הסיפור באמצעו.	☐	☐

3 חלק ג' – פרק 1 • גלגל הפתיחות: פתיחה, סוף ותפנית – זיהוי וסיווג

השלימו את המילה החסרה.

1. המשפט 'המפה נקרעה בדיוק במקום שבו היה מסומן האוצר' הוא משפט _____ מסוגת הרפתקה.

2. משפט שמגיע בסוף הסיפור ומסכם את העלילה נקרא משפט _____ .

4 חלק ד' – פרק 1 • גלגל הפתיחות: פתיחה, סוף ותפנית – התאמת סוגות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. 🔍 מתח ובלשי	___	**א.** סיפור קצר עם מוסר השכל
2. 🚀 מדע בדיוני	___	**ב.** סיפור עם קסמים ויצורים דמיוניים
3. 🐉 פנטזיה	___	**ג.** סיפור עם תעלומה שצריך לפענח
4. 🦉 אגדה ומשל	___	**ד.** סיפור שקורה בעתיד או בחלל

5 חלק ה' – פרק 2 • קוביות סיפור והר הסיפור – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה שלוש הקוביות מייצגות?

(א) דמות, מקום ובעיה (ב) צבע, קול וריח (ג) זמן, מזג אוויר ושם (ד) מספר, אות וצליל

2. מה זה הר הסיפור?

(א) גובה ההר בעלילה (ב) שלבי ההתפתחות של הסיפור מההתחלה עד הסוף (ג) תפקידי מילות הקישור (ד) רשימת הדמויות בסיפור

6 חלק ו' – פרק 2 • קוביות סיפור והר הסיפור – נכון/לא נכון והשלמה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אפשר לנעול קובייה אחת שאהבתם ולהטיל רק את השאר.	☐	☐
2	הר הסיפור מורכב משני שלבים בלבד: התחלה וסוף.	☐	☐
3	ברצף של שלוש תמונות (כמו גשם, אין מטרייה, קשת) יש תמיד התחלה, אמצע וסוף.	☐	☐

7 חלק ז' – פרק 2 • קוביות סיפור והר הסיפור – התאמה ויישום

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. פתיחה	____	**א.** הבעיה נפתרת
2. אירוע	____	**ב.** הצגת הדמות והמקום בתחילת הסיפור
3. הסתבכות	____	**ג.** סוף הסיפור אחרי שהכול נפתר
4. שיא	____	**ד.** משהו קורה ומניע את העלילה קדימה
5. פתרון	____	**ה.** הבעיה הולכת ומסתבכת עוד יותר
6. סיום	____	**ו.** הרגע הכי מותח או מרגש בסיפור

8 חלק ח' – פרק 2 • קוביות סיפור והר הסיפור – יישום בדוגמה

השלימו את המילה החסרה.

1. בדוגמה מהאתר: דמות – נמלה עם חלום גדול, מקום – כפר קטן, בעיה – _____

9 חלק ט' – פרק 3 • מחסן מילים: קישור ושפה תיאורית – זיהוי קבוצות קישור

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזו מילה מתארת מתי קרה משהו?

(א) אבל (ב) לפתע (ג) לכן (ד) אם

2. 'מפני ש' מסבירה בעיקר...

(א) ניגוד (ב) סיבה (ג) תוצאה (ד) תנאי

3. איזו מילה מתאימה לדמות שמדברת בפחד?

(א) גמגם (ב) הלך (ג) אכל (ד) ישב

10 חלק י' – פרק 3 • מחסן מילים: קישור ושפה תיאורית – שפה תיאורית ודימויים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המילה 'לעומת זאת' שייכת לקבוצת הניגוד.	☐	☐
2	המילה 'כתוצאה מכך' שייכת לקבוצת התנאי.	☐	☐

11 חלק י"א – פרק 3 • מחסן מילים: קישור ושפה תיאורית – השלמות וסיווג

השלימו את המילה החסרה.

1. הילד _____ בזהירות כי פחד מהתשובה.

2. 'השמיים היו אפורים וכבדים' הוא ביטוי המתאר _____ .

3. 'קר כמו קרח' הוא דוגמה ל _____ .

12 חלק י"ב – פרק 3 • מחסן מילים: קישור ושפה תיאורית – התאמת קבוצה ודוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. זמן ורצף	____	**א.** למרות ש
2. הוספה	____	**ב.** היות ש
3. ניגוד	____	**ג.** לבסוף
4. סיבה	____	**ד.** על כן
5. תוצאה	____	**ה.** בנוסף

13 חלק י"ג – פרק 4 • מאגר המשפטים: סוגות ושכבות – מה יש במאגר

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	במאגר המשפטים אפשר לסנן משפטים לפי סוגה, שכבה וסוג (פתיחה, סוף או תפנית)	☐	☐
2	במאגר יש פחות מ-100 משפטים בסך הכול	☐	☐
3	ליד כל משפט במאגר אפשר ללחוץ על סמל הקראה כדי לשמוע אותו	☐	☐
4	המאגר מכיל רק משפטי פתיחה, בלי סופים ותפניות	☐	☐
5	אפשר לחפש מילה מסוימת במאגר המשפטים	☐	☐

14 חלק י"ד – פרק 4 • מאגר המשפטים: סוגות ושכבות – התאמת סוגות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הרפתקה	____	**א.** תעלומה שצריך לפענח
2. מתח ובלשי	____	**ב.** עולם מתקופת העבר
3. מדע בדיוני	____	**ג.** גילוי, חיפוש ומסע אל הלא נודע
4. פנטזיה	____	**ד.** סיפור עם מוסר השכל
5. היסטורי	____	**ה.** טכנולוגיה עתידנית וחלל
6. אגדה ומשל	____	**ו.** קסם ויצורים דמיוניים

15 חלק ט"ו – פרק 4 • מאגר המשפטים: סוגות ושכבות – ניתוח והשוואה

ענו בקצרה.

1. קראו: 'המפה נקרעה בדיוק במקום שבו היה מסומן האוצר'. לאיזו סוגה שייכת הפתיחה, ולפי אילו מילים הבנתם?

2. השוו בין שתי פתיחות הרפתקה: 'המפה נקרעה' ו'המעלית ירדה קומה שלא הייתה כתובה'. במה הן דומות ובמה שונות?

3. כתבו משפט פתיחה משלכם לסוגת מתח ובלשי, בהשראת סגנון פתיחות ההרפתקה שקראתם

16 חלק ט״ז – פרק 5 • מחברת כתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה – היכרות עם שלבי הכתיבה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה שלבים יש בתהליך הכתיבה במחברת?

(א) שניים (ב) שלושה: מתכננים, כותבים, בודקים (ג) ארבעה (ד) חמישה

2. מה עושים בחלק א' של המחברת?

(א) כותבים את הסיפור המלא (ב) מתכננים דמויות, מקום, זמן, בעיה, שיא ופתרון

(ג) מעתיקים את הסיפור (ד) בודקים כתיב ופיסוק

17 חלק י״ז – פרק 5 • מחברת כתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה – עובדות ומושגים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בכרטיס היציאה כותבים את המשפט הכי טוב שכתבתי היום	☐	☐
2	ברשימת הבדיקה צריך לתאר לפחות 2 חושים בסיפור	☐	☐
3	אפשר לדלג על חלק א' ולעבור ישר לכתיבת הסיפור	☐	☐

18 חלק י״ח – פרק 5 • מחברת כתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה – מתאימים ומסדרים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דמויות	___	**א.** הרגע הכי מותח או מרגש בסיפור
2. מקום	___	**ב.** איך הבעיה נפתרת ומה השתנה

3. זמן	___	**ג.** מה משתבש ומה הדמות צריכה להשיג
4. בעיה	___	**ד.** מתי קורה הסיפור, בוקר או לילה, עבר או עתיד
5. שיא	___	**ה.** מי בסיפור ומה הן רוצות
6. פתרון	___	**ו.** איפה זה קורה ומה רואים שומעים ומריחים

19 חלק י"ט – חזרה מסכמת – שאלות סגורות על כל הפרקים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. בגלגל הפתיחות אפשר להגריל פתיחה, סוף או מה עוד?

(א) שם מחבר (ב) תפנית לאמצע (ג) כריכה (ד) תמונה בלבד

2. קוביות הסיפור הן דמות, מקום ו...

(א) צבע (ב) בעיה (ג) זמן מזג האוויר (ד) שיר

3. מילים כמו 'לכן' ו'כתוצאה מכך' שייכות לאיזה תפקיד של מילות קישור?

(א) זמן ורצף (ב) ניגוד (ג) תוצאה (ד) תנאי

4. באיזה חלק של מחברת הכתיבה כותבים על הדמויות, המקום והבעיה לפני הכתיבה עצמה?

(א) חלק א׳ – מתכננים (ב) חלק ב׳ – כותבים (ג) חלק ג׳ – בודקים (ד) כרטיס היציאה

5. במאגר המשפטים אפשר לסנן משפטים לפי סוגה ולפי מה עוד?

(א) מחיר (ב) שכבת גיל (ג) צבע הדף (ד) מספר עמודים

6. מהו הסדר הנכון של שלבי 'הר הסיפור'?

(א) שיא, פתיחה, סוף, אירוע (ב) פתיחה, אירוע, הסתבכות, שיא, פתרון, סיום (ג) סיום, פתרון, שיא, פתיחה (ד) אירוע, שיא, פתיחה, סוף

7. 'הלב שלה החסיר פעימה' היא דוגמה לאיזה סוג שפה תיאורית במחסן המילים?

(א) תיאור רגשות (ב) פועל דיבור (ג) מזג אוויר (ד) דימוי

8. כמה קוביות מטילים כדי לקבל דמות, מקום ובעיה לסיפור?

(א) אחת (ב) שתיים (ג) שלוש (ד) ארבע

כרטיס יציאה

האם הסיפור שכתבתי כולל פתיחה, אמצע וסוף ברורים?

כמה מילות קישור מסוגים שונים השתמשתי בסיפור שלי?

האם תיארתי לפחות שני חושים ושימוש אחד בדימוי או בפעל דיבור מיוחד?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀